

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
TELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Ι. Αντωνοπούλου
Τηλέφωνο: 2105295194,216
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 24 Σεπτεμβρίου 2013
Αριθ. Πρωτ.: 3093

25 ΣΕΠ. 2013

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Υπουργείο Υγείας ✓
(Γραφείο κ. Υπουργού)
(με συνημμένη την Ερώτηση)

ΘΕΜΑ: Σχετικά με το Σχέδιο Άρτεμις για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας
ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.12547/4-7-2013 ΕΡΩΤΗΣΗ ✓

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Δ. Στρατούλη, Δ. Τσουκαλά, Χ. Καραγιαννίδη, Κ. Μπάρκα, Μ. Μπόλαρη, Ι. Σταθά και Δ. Χαραλαμπίδου σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Το Σ.ΕΠ.Ε. είναι ένας κατ' εξοχήν ελεγκτικός μηχανισμός με κύριο έργο τον έλεγχο εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας, η οποία εξασφαλίζεται με τη συχνή παρουσία των Επιθεωρητών Εργασίας στους χώρους εργασίας. Οι έλεγχοι αφορούν τους όρους εργασίας (χρονικά όρια, αμοιβή) τη νομιμότητα της απασχόλησης, την έρευνα της ασφαλιστικής κάλυψης των εργαζομένων, την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων. Δίδεται μάλιστα ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα για την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων κατά την ελεγκτική διαδικασία και στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται απασχόληση ανασφάλιστων εργαζομένων οι τοπικές υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε. ενημερώνουν άμεσα τις κατά τόπους υπηρεσίες του ΙΚΑ προκειμένου να επιληφθούν, λόγω αρμοδιότητας.

Η Δ/ση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΣΕΠΕ έχει εκδώσει σειρά εγκυκλίων οδηγίων σχετικά με την καταγραφή των παραβάσεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας, ενώ κομβική παράμετρος του ετησίου προγραμματισμού των επιθεωρήσεων αποτελούσε ανέκαθεν η διενέργεια ελέγχων για τη διαπίστωση παραβάσεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας. Επιπλέον, ως προς τον προγραμματισμό των ελέγχων έχουν εκδοθεί εγκύκλιοι, που περιλαμβάνουν οδηγίες και εντολές προς τους Επιθεωρητές Εργασίας για τη διενέργεια επιθεωρήσεων με σκοπό την καταπολέμηση της παράνομης απασχόλησης λαθρομεταναστών και την πάταξη της αδήλωτης εργασίας. Επίσης, εκπονήθηκε και εφαρμόστηκε το επιχειρησιακό σχέδιο του Σ.ΕΠ.Ε. με την κωδική ονομασία «ΑΡΤΕΜΙΣ» για τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, την έρευνα της ασφαλιστικής κάλυψης και της παράνομης απασχόλησης των εργαζομένων.

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από μικτά κλιμάκια αποτελούμενα από υπαλλήλους της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) του Ι.Κ.Α., του ΣΔΟΕ όπου απαιτείται και του Σ.ΕΠ.Ε. είναι δειγματοληπτικοί στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που με βάση όλες τις μέχρι σήμερα ενδείξεις παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά ανασφάλιστης εργασίας, ήτοι:

Επισιτιστικά επαγγέλματα (εστιατόρια-ταβέρνες, αίθουσες δεξιώσεων, μεζεδοπωλεία, καφετέριες μπαρ, κέντρα διασκέδασης), Βιοτεχνικά Πάρκα, Βιομηχανικές ζώνες, Κομμωτήρια, Πρατήρια Βενζίνης, Συνεργεία Αυτοκινήτων, Μεταφορικές Επιχειρήσεις, Λιανικό εμπόριο, Καθαριότητα, Κατασκευές, Φιλοξενία, Υπηρεσίες ασφαλείας (Security), Επιχειρήσεις Φασόν.

Κατά το έτος 2012 διενεργήθηκαν έλεγχοι σε **19.083** επιχειρήσεις των ανωτέρω κλάδων. Ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που έγιναν έλεγχοι είναι **60.796** και ο αριθμός των ανασφάλιστων εργαζομένων που πρόκύπτει είναι **22.006**. Τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν, αποκλειστικά για την αδήλωτη εργασία, ανέρχονται στα **11.882.500 €**, χωρίς ωστόσο να περιλαμβάνονται πρόστιμα για παραβάσεις της Εργατικής νομοθεσίας.

Κατά το Α' πεντάμηνο του 2013 διενεργήθηκαν έλεγχοι σε **9.136** επιχειρήσεις των ανωτέρω κλάδων. Ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που έγιναν έλεγχοι είναι **29.282** και ο αριθμός των ανασφάλιστων εργαζομένων που προκύπτει είναι **11.475**. Τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν, αποκλειστικά για την αδήλωτη εργασία, ανέρχονται στα **6.613.000 €**, χωρίς ωστόσο να περιλαμβάνονται πρόστιμα για παραβάσεις της Εργατικής νομοθεσίας.

Β. Η Διοίκηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για τον περιορισμό της ανασφάλιστης εργασίας και την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται μέσω των αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων των Υποκαταστημάτων και της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δράσεις για την αύξηση του ρυθμού διενέργειας των επιτοπίων ελέγχων στους χώρους απασχόλησης, για τον εντοπισμό της αδήλωτης εργασίας και τον εν συνεχεία καταλογισμό των ασφαλιστικών εισφορών, προσαυξήσεων κ.τ.λ. σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η λειτουργία της Ε.ΥΠ.Ε.Α. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ όλες τις ημέρες του μήνα σε 24ωρη βάση, παρέχει τη δυνατότητα ελεγκτικού έργου σε όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων πέραν του ωραρίου λειτουργίας των Υποκαταστημάτων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και καλύπτει τις κύριες περιοχές της χώρας.

Παράλληλα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 151 του Ν.3655/08, συγκροτούνται μικτά κλιμάκια ελέγχων της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) και του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) για τη διενέργεια εκτάκτων και επιλεγμένων (κατευθυνόμενων) επιτοπίων ελέγχων σε συγκεκριμένες κατηγορίες εργοδοτών που παρουσιάζουν αυξημένη εισφοροδιαφυγή και σε χώρους απασχόλησης με ιδιαίτερες δυσχέρειες στη διεξαγωγή επιτοπίων ελέγχων. Επισημαίνεται ότι, κάθε Υποκατάστημα και Παράρτημα του Ιδρύματος αποτελεί κατ' ουσία ιδιαίτερο ελεγκτικό κέντρο, αφού στις Υπηρεσίες Εσόδων αρμόδιοι υπάλληλοι είναι αποκλειστικά επιφορτισμένοι με τον έλεγχο όλων των επιχειρήσεων της ασφαλιστικής τους περιοχής.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ.2 του Ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58/23-4-2010) οι φορολογικές αρχές (Σ.Δ.Ο.Ε., Δ.Ο.Υ. κ.λ.π.) που διενεργούν έλεγχο, υποχρεούνται αμέσως μετά την ολοκλήρωση του, να ενημερώνουν τις αρμόδιες υπηρεσίες, όταν διαπιστώνουν ότι δεν έχουν καταβληθεί οι οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές. Από τη Διοίκηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχουν δοθεί οδηγίες στις αρμόδιες Υπηρεσίες Εσόδων, όταν παραλαμβάνουν τα ενημερωτικά έγγραφα του Σ.Δ.Ο.Ε. να διενεργούν κατά προτεραιότητα έλεγχο στους συγκεκριμένους εργοδότες και να καταλογίζουν άμεσα τις μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές.

Τέλος, προγραμματίζεται η αναδιοργάνωση και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών, με ορισμό συγκεκριμένων δεικτών αξιολόγησης αποτελεσματικότητας του ελεγκτικού έργου.

Εξάλλου, όπως είναι γνωστό, η νοσηλευτική φροντίδα στους ασθενείς εντός των δημοσίων νοσοκομείων και των ιδιωτικών κλινικών παρέχεται αποκλειστικά από το οικείο νοσηλευτικό προσωπικό. Σε περιπτώσεις ασθενών που λόγω της κατάστασής τους αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν είναι δυνατό να παρέχεται επιπλέον φροντίδα

από αποκλειστικές νοσοκόμες/μους , οι οποίοι φέρουν εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά την ευθύνη για τις υπηρεσίες που παρέχουν στους ασθενείς του νοσοκομείου ή της ιδιωτικής κλινικής, δεν συνδέονται με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση με τα νοσοκομεία, η δε δαπάνη για την απασχόλησή τους βαρύνει τον ασθενή ή τον ασφαλιστικό οργανισμό του ασθενή, στις περιπτώσεις στις οποίες αυτό προβλέπεται.

Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (σχετ. ο Ν. 1976/91 και οι υπ' αριθμ.Φ9/οικ.1012/14-6-93 & Φ80000/28875/1856/23-3-2012 ΚΥΑ) απαραίτητη προϋπόθεση για την απασχόλησή τους αυτή είναι να είναι εφοδιασμένες/νοι με την άδεια εργασίας –υγείας εκδοθείσα από το Υποκ/μα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ του τόπου κατοικίας τους, υπάγονται δε υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στην ασφάλιση όλων των κλάδων του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., καθώς και αυτών που το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ συνεισπράττει.

Επισημαίνουμε ότι, για την έκδοση της άδειας εργασίας των αποκλειστικών αδελφών νοσοκόμων δεν απαιτείται πλέον απολυτήριο τουλάχιστον γυμνασίου, αλλά, απαραίτητη προϋπόθεση, από 10-4-2012 και εφεξής, είναι, η προσκόμιση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Νοσηλεύτη-τριας ή Βοηθού Νοσηλεύτη –τριας

Με τις διατάξεις δε της υπ' αριθμ. Υ4α / οικ. 37804/25-4-2013 (ΦΕΚ 1023/25-2013 τ.Β') Απόφασης του Υπουργού Υγείας, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο συμπληρώθηκε και διαμορφώθηκε ένα νέο πλαίσιο κριτηρίων επιλογής, οργάνωσης και εργασίας των αποκλειστικών αδελφών νοσοκόμων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε ασθενείς νοσοκομείων ΕΣΥ και ιδιωτικές κλινικές της χώρας.

Επίσης με την υπ' αριθμ.71/9.3.95 απόφαση του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. (464Β') ορίζεται ρητά ότι υπόχρεες για την καταβολή των εισφορών εργοδότη και ασφαλισμένου στο Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. είναι οι ίδιες οι αποκλειστικές αδελφές νοσοκόμες οι οποίες υποχρεούνται για την σωστή συμπλήρωση των ενδείξεων στις αποδείξεις εισπραξης.

Σύμφωνα λοιπόν με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο κάθε πρόσωπο για να εκτελεί εργασίες αποκλειστικής νοσοκόμου υποχρεούται να τηρεί τα ανωτέρω αναφερθέντα. Κάθε άλλο άτομο που δεν πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις δεν νομιμοποιείται να παρέχει νοσηλευτικές φροντίδες σε ασθενείς. Η παράλειψη της τήρησης των ανωτέρω, έχει ως συνέπεια αφενός την παράνομη εργασία σε βάρος της νόμιμης (με άδεια εργασίας – υγείας) απασχόλησης των αποκλειστικών αδελφών νοσοκόμων, αλλά και την ενίσχυση της εισφοροδιαφυγής.

Με δεδομένο τις ιδιαίτερα ευαίσθητες εργασιακές συνθήκες που υπάρχουν στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα και με γνώμονα την αποφυγή τέτοιων δυσάρεστων περιστατικών, το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων κάθε φορά που γίνεται ο αποδέκτης διαμαρτυριών και καταγγελιών σχετικά με την παράνομη απασχόληση αποκλειστικών αδελφών νοσοκόμων προβαίνει άμεσα με σχετικό έγγραφό του προς το αρμόδιο κάθε φορά νοσηλευτικό Ίδρυμα συστήνοντας να τηρηθεί η απαιτούμενη από τον νόμο διαδικασία, για την απασχόληση των αποκλειστικών νοσοκόμων, έτσι ώστε να καταπολεμηθεί η παράνομη απασχόληση και η εισφοροδιαφυγή.

Κατά τα λοιπά, αρμόδια να απαντήσουν είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, καθώς και το Υπουργείο Υγείας, προς το οποίο κοινοποιείται φωτοαντίγραφο της Ερώτησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ι. ΒΡΟΥΤΣΗΣ

